

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Art. IX. De Principiis ad Sacramentum pænitentiaë spectantibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

plicandum est pretio æstimabilis, ut communis fert pœnitentia doctorum & indoctorum, teste P. Gobat n. 556.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Etsi Capellanus quidam alioqui obligatus sit ad Sacrum dicendum, si tamen ad certum locum & tempus non adstringatur, & ab alio rogetur, ut certo tempore, vel ad certam aram celebret, salvâ conscientia possit aliter, quid juxta loci consuetudinem accipere, uti P. Gobat cum Caramuel. n. 556. docet.

Deducitur 2. Etiam Opulentos Beneficiatos exigere potest se ejusmodi stipendium, uti Suar. Tanner. & alii contra Caramuel. & Silv. docent, cum & divites Operarii digni sint Mercedibus de sua.

Deducitur 3. Si quis non dat justum stipendium, non obligari Sacerdotem ad totum sacrum pro illo offerendum, cum secundum mensuram mercedis sit & laboris modus.

ARTICULUS IX.

De Principiis ad Sacramentum Pœnitentia spectantibus.

PRINCIPIUM I.

Non remittitur facta à DEO aversio, nisi facta iterata ad ipsum conversio.

Sensus.

Hoc est, cum Homo per peccatum à DEO velut summo bono & vero bono ad creaturas velut particulas & umbras illius boni se converterit, non deest, ut ei ejusmodi peccatum (oblitum de ordinariâ via) remittatur, donec per veram Pœnitentiam iterum se convertat ad DEVM, & sic impleat illud Baruch. 4. *Sicut enim fuit sensus vester, ut erraretis à DEO, sic iterum tantum iterum convertentes requiretis eum.*

Authoritas.

Desumptum est ex S. Scriptura Luc. 13. ubi dicitur: *Nisi pœnitentiam habueritis, omnes simul peribitis.* Hinc S. Ambrosius ad virg. lapsam ait: *Pœnitudo necessaria est, sicut conversio.*

... sunt necessaria medicamenta. Cum animo conceperis, non aliud remedium constitutum esse post baptismum, quam Pœnitentia Solutum, quantumvis afflictionem, quantumvis laetum & indecorem subire contenta esto.

Ratio.

Quia, cum in omni peccato reperiantur duo, averfio scilicet à DEO, & conversio ad creaturam, meritò, qui tum à DEO iterum in gratiam redire, eique per caritatem uniri curat, recedere à creatura, eique vinculum amoris inordinatissimum peccati, quo ei se conjunxerat, per pœnitentiam destruere debet.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Pœnitentiam rectè pro prima parte Sacramenti Pœnitentiæ assignatam fuisse; cum enim hoc Sacramentum velut secunda naufragii tabula ad peccatorum remissionem institutum sit, meritò per pœnitentiam conversio ad peccatum seu amorem inordinatum ad creaturas velut obex gratiæ & amicitiae prius removendus erat.

Deducitur 2. Pœnitentiam ante omnia Sacramenta veram suscipienda rectè necessariam dici; cum hæc supponant gratiam, quam augere solent, atque adeò etiam Pœnitentiam sine qua prima gratia non obtinetur, præmitti exigant.

Deducitur 3. Quemvis peccato mortali obnoxium in articulo mortis obligari ad pœnitentiam eliciendam, etiam si nullius alterius Sacramenti actu percipiendi occasionem habeat; cum qui vis teneatur salutis suæ consulere, atque adeò & remedium illud arripere, sine quo salus in tali casu obtineri non potest, quale haud dubiè est ipsa Pœnitentia.

PRINCIPIUM II.

Sperari non potest à DEO peccati remissio, nisi præcedat ejusdem dolorosa confessio.

Sensus.

Hoc est, si quis occasionem habet confitendi peccatum mortale, quo obstrictus est, non potest ejus remissionem à DEO sperare, nisi prius illud cum debito dolore & proposito

non peccandi confiteatur; aut, si occasionem non habet propositum saltem confitendi eliciat.

Authoritas.

Desumptum est ex Tridentino Sess. 14. & can. 6. & 7. anathema dicitur illis, qui negaverint Confessionem jure divino institutam, & ad salutem necessariam esse.

Ratio.

Quia, licet per se peccata mortalia etiam per solam contritionem aut actum dilectionis divinæ remitti potuissent, posito tamen quòd Christus Sacramentum Pœnitentiæ instituit, & ad id omnes peccato mortali obnoxios obligavit, re vel voto illud suscipere debent.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Unumquemque peccato mortali obnoxium in articulo mortis ad Confessionem obligari, si occasionem habet, uti omnes Theologi fatentur.

Deducitur 2. Ad eandem etiam obligari omnes, qui, dum Eucharistiam percipere volunt, gravis peccati sibi sunt consci, uti iterum consentiunt Theologi.

Deducitur 3. Extra hæc tempora saltem in Paschate quævis mortalibus peccatis obnoxium ad illa per confessionem expianda obligari, uti ex cap. Omnis utriusque sexus de peccatis & remissis colligitur.

PRINCIPIUM III.

Non nocet omissa circumstantia, quando salva manet ipsa Sacramenti substantia.

Sensus.

Hoc est, si omnes partes ad Sacramentum Pœnitentiæ à Christo requisitæ ponuntur, nihil impedit valorem, etiam si aliqua circumstantia accidentaliter duntaxat, & ad melius esse requisita omittatur.

Authoritas.

Desumptum est ex Barbosa axiom. 100. n. 1. & 17. cui etiam Suar. Salas & alii consentiunt.

Ratio.

Ratio.

Quia hoc ipso, quod circumstantia illa accidentalis
inducatur sit, signum est, eam posse abesse sine ipsius Sacra-
menti corruptione.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Circumstantias speciem quidem mu-
tantes, non autem eas, quæ aggravant tantum peccatum, esse
in confessione explicandas, uti communior hodie sententia
docet.

Deducitur 2. Si quis circumstantiam aliquam sine vio-
lacione famæ alienæ confiteri non possit, aut aliam justam
causam habeat circumstantiam talem reticendi, validè con-
fessurum, etiamsi eam omittat, quia adhuc salva substantia
confessionis formaliter integræ manet, uti communiter sen-
tunt Authores.

Deducitur 3. Non esse ordinariè exprimendam quali-
tatem Personæ confitentis, nisi circumstantia sit ejusmodi, ut
speciem mutet ejusmodi qualitas, ut si Religiosus contra vo-
tum castitatis peccet; tunc enim tenetur dicere, se voto ca-
stitatis obstructum esse, licet non exprimere cogatur, cujus
Religionis sit Religiosus, uti iterum conveniunt Au-
thores.

PRINCIPIUM IV.

Non habet verum Emendationis propositum,
qui non vult vitare peccandi peri-
culum.

Sensus.

Hoc est, qui in occasione proxima constitutus, eandem
imitare non statuit, licet sine gravi suo incommodo possit,
hoc ipso censetur seriam emendandi sese, & à peccato absti-
nendi voluntatem non habere, atque adeò frustra absolutio-
nem sperat.

Authoritas.

Desumptum est ex c. legatur. 24. q. 2. ubi dicitur, nun-
quam in Ecclesia Dei vel ab Apostolis, vel à Pontificibus, vel
ab

ab ipso Christo veniam, nisi corrigentibus se fuisse concessam. Item ex Eccl. c. 3. ubi dicitur: *Qui amat periculum, peribit in illo.* Et communi denique Theologorum consensu.

Ratio.

Quia hoc ipso, quod prævideat, moraliter certò se iterum relapsurum, si occasionem proximam non devitet, clarissimum præbet argumentum, quod habeat adhuc firmam voluntatem idem peccatum committendi, atque adeò sensu non avertitur à peccato; unde in tali casu vel maxime locum habet illud S. Augustini in quodam sermone dicentis: *Inanis est penitentia, quam sequens culpa coinquinat: Nihil profunt lamenta si replicentur peccata: nihil valet à malis vitam poscere, & mala denudò iterare.*

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eum, qui concubinam habentem, cum possit, non ejicit, absolutionis incapacem esse, ut Laym. Lugo & alii communiter docent.

Deducitur 2. Usurarium non posse legitime absolvi quamdiu in hoc statu vel officio, in quo ejusmodi usurarius taliter certò exercere pergit, perseveraverit.

Deducitur 3. Eum, qui sciens causam belli illegitimam esse in militia perseverat, non posse sperare absolutionem nisi Militiam deserat, vel certè sub alio, Duce, qui justam causam belli habet, militet.

PRINCIPIUM V.

Utilius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur.

Sensus.

Hoc est, quando jus commune aliquid præcipiens aut prohibens est indispensabile, tum non est illud violandum etiamsi alioqui gravissima peccata & scandala sequantur.

Authoritas.

Desumptum est l. 5. decr. de reg. juris. Item ex venerabilibus Beda ibid. cit. illudque approbant communiter Authores.

Ratio.

Quia non sunt facienda mala, ut eveniant bona; ergo, cum veritatem bonæ vitæ (hæc enim in regula intelligitur, et non veritas Justitiæ aut Disciplinæ) relinquere sit peccatum, rectè dicitur prius permittendum scandalum, quam di-
ctam veritatem relinquendam esse.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Confessarium potius permittere de-
bere, ut aliquis Innocens damnetur, quam ut ex confessione
occurat aliquod peccatum, quod conducatur ad innocentiam rei
monstrandam, uti communiter docent Theologi.

Deducitur 2. Confessarium obligari ad sigillum con-
fessionis etiam cum periculo propriæ vitæ servandum; eò
quod, cum periclitatur utilitas publica, negligenda sint com-
moda propria, uti in Authent. ref. quæ Cod. communia, quæ
legatis & ex le. unic. fin. C. de caducis tollendis dicitur.

Deducitur 3. Confessarium non posse uti notitiâ confes-
sionis ad aliquod quantumcunque grave malum averten-
dum, si periculum sit, ne peccatum in ea explicatura indirectè
reveletur, uti communiter docent Authores.

ARTICULUS X.

De Principiis ad Sacramentum Matrimonii
Spectantibus.

PRINCIPIUM I.

Nuptias non concubitus, sed consensus
facit.

Sensus.

Hoc est, etiam si duæ Personæ, Mas scilicet & Femina
inter se copulentur, non tamen propterea censebuntur valido
Matrimonio conjunctæ, nisi præter ipsam copulam insuper
legitimus in Matrimonium contrahendum consensus acce-
dat.

Authoritas.

Desumptum est ex le. 30. ff. de reg. Juris, illudque refert,
& explicat Decius in tr. de reg. Juris.

Ra-